ANUL IV. = No. 2
15 Nov. 1927.

«Vom lovi deopotrivă în străinul parazitar și în românul necinstit și înstrăinat!»

INFRĂȚIREA ROMÂNEASCĂ

Organul central al «Ligii Apărării Naționale Creștine»

CUPRINSUL:

Un număr 12 Lei

Abonamentul în interiorul țării 1 an 300 Lei, 6 luni 150 Lei
„ în străinătate . . 1 an 400 „ 6 „ 200 „

Redactor responsabil: Dr. LAZAR ISAICU

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
CLUJ, STRADA BOB Nr. 7

IMPRIMERIA FOII „LUMEA ȘI ȚARA“
CLUJ, PIAȚA CUZA VODĂ Nr. 16

ANUL IV. — Nr. 2

15 Novenbrie 1927

INFRĂȚIREA ROMÂNEASCĂ

Organul central al „Ligii Apărării Naționale Creștine“

Eminescu și chestiunea jidovească

Poate că cititorul se va întreba: ce caută într'o revistă de luptă fără preget un subiect din trecut? Pentru ce să ne întoarcem privirile către o vreme cu problemele ei apuse, când prezentul cu nevoile lui palpitante nu mai îngădue să stăruim asupra unei chestiuni resolvite.

Chestiunea jidovească s'a resolvit prin articolul 133 al Constituției din 1923; așa glăsuește cetățeanul pripit în »goana vieții« după avere și situații din anul de grație 1927.

Bietul om superficial crede că adâncul unei probleme s'a astupat și calea s'a netezit printr'o formulă legislativă mai mult. El crede că printr'o fază meșteșugită se poate alina o suferință cronică; și printr'un vot parlamentar se poate suprima realitatea de o crescândă cruzime.

Ei bine, domnul meu, te înșeli amar când te legeni în asemenea iluzii. Articolul 133 din Constituția dela 1923 nu a resolvit chestiunea jidovească de cât pe hârtie pentru ochii streinătății, care ni l'a impus la o cotitură din istoria neamului nostru. Tocmai acest articol ține chestiunea jidovească la suprafață pe primul plan al conștiinței românești, pentrucă pericolul jidovesc ne apasă astăzi mai mult ca în trecut: atunci, poporul român din vechea țară avea cu sine apărarea *legală;* astăzi, neamul românesc întregit, lipsit de ocrotirea articolului 7 și simțind tot mai greu apăsarea cotropirii și dominațiunii iudaice, este firesc, ca orice organism cu vitalitate, să-și strângă la o laltă puterile de împotrivire și mântuire. Un om de bună credință nu poate contesta faptul că, pe când politicianii se laudă că au resolvit chestiunea jidovească în România mare, curentul antisemit crește tot mai îngrozitor pentru Jidani și politiciani.

Creșterea aceasta este produsul artificial și deci trecător al unei propagande fără scrupul și simț politic, ca semn al dezechilibrului câtorva intelectuali, cum vă place să afirmați domnilor politiciani? Ori crește curentul pentru că pornește dintr'un rău organic, al ființei noastre etnice?

Pentru a răspunde la această întrebare se cere ca judecata cercetătorului să fie inspirată de iubirea de neam și să poată pătrunde în adâncime. Nu ori cine ține condeiul în mână, vorbește dela o tribună sau de pe o catedră, este dăruit cu aceste calități.

Dintre puținii aleși a discuta chestiunea, cred că imediat pot ajunge la o înțelegere cu adversarii mei asupra unuia, despre care toată suflarea românească recunoaște că își iubea neamul și nu era nici om prost de felul lui. Este vorba de Mihail Eminescu, domnilor gazetari, parlamentari, profesori universitari! Cred că suntem de acord asupra chemării lui Eminescu de a vorbi despre chestiunea jidovească? Ori sunteți de altă părere?

Ei bine, să-l auzim pe Eminescu despre măsura în care Jidanii merită drepturi politice.

Nu cred, domnii mei, că-i veți ponegri memoria, afirmând interesat, că maestrul gândirii romămești, scriind cele ce veți citi mai jos, a fost prins de curentul antisemit de pe vremuri. El era omul care plutea de-asupra vălmășagului turbure de ciocniri mărunte; el privea situațiile, încadrate în curgerea timpului, *sub specie aeternitatis;* el a scris pagini de sinteza istorică privitoare la trecutul neamului nostru, cari vor sclipi pe de-apururi în cărțile voluminoase ale ori-cărui savant de specialitate. El a stat departe, mult departe de hotarul îngust al cugetării cotidiane, și de acolo din izolarea splendidă a minții lui superioare ne-a trimes razele adevărului nepieritor și în artă și în gândire istorică.

Nu conțin exagerația unei admiratoare; ci exprimă aprecierea astăzi confiirmată următoarele versuri, adresate lui de Veronica Micle:

Vârful 'nalt al piramidei ochiul meu abia-l atinge
Lângă-acest colos de piatră vezi tu cât de [mică sânt?
Ast-fel tu-'n a cărui minte universul se resfrânge
Al tău geniu peste veacuri rămânea-va pe [pământ.

Dela o asemenea înălțime, recunoscută de simțul critic al posterității, obișnuia Mihail Eminescu să judece vremurile și pe bietul om, care stă sub cârma lor. Era prea senin ca să urască și prea inteligent ca să-și încurce judecata cu formule goale. De-aceia, în antisemitismul său nu întâlnim nici sugestiunile patimei, nici respectul naiv pentru o vorbărie stearpă, răspândită de presa așa zisă democratică. El denunță pericolul cu o claritate și iubire de adevăr, în cât vor amuți rușinați și micșorați toți aceia cari îndăznesc astăzi să tăgăduiască existența chestiunii jidovești, cum vor fi îndrăznit și unii de pe vremea lui. Adevărul spus atunci strălucește și în 1927 cu aceiași lumină ca și la 1876—77, cu singura modificare de fapt că proporțiile problemei s'au lărgit în paguba noastră.

Ascultați-l, domnilor scriitori, parlamentari și profesori universitari! Poate că zări luminoase din energia lui sufletească se vor coborî peste sufletele ofilite în îndoială dornice de reclamă jidovească, și va săvârși minunea să grupeze pe toți fiii luminați ai neamului în jurul altarului, la care se oficiează cultul adevărului fără reticențe și al curajului civic, neînfrânat prin disciplina de partid.

Era pe timpul când fierbeau creștinii din peninsula balcanică, favorizați de Imperiul rusesc, străduindu-se să afle calea cea mai scurtă spre a scutura jugul turcesc. Diplomația dela Petersburg, urmărind planul secular de a distruge imperiul otoman în partea lui europeană, sprijinea toate revendicările creștine. In această atmosferă, din care în mod fatal a isbucnit răsboiul pe la 1877, Rusia ceruse cu un an mai înainte drepturi pentru creștinii din Turcia. Jidanii profită de situația turbure spre a pretinde și ei drepturi, organizând o conferință pan-iudaică. Cu acest prilej, în Dec. 1876 și Ianuarie 1877, Mihail Eminescu tratează chestiunea jidovească în «Curierul de Iași» sub titlurile *Iarăși Evreii, Evreii și Conferința.* Reproducem mai în jos ambele articole, așa cum le-a retipărit *Dl Ion Scurtu* în volumul I *M. Eminescu, Scrieri politice și literare,* editura Minerva, din 1905, pag. 104—116, lăsând la o parte câte-va fragmente, cari nu ating direct chestiunea jidovească.

Iată prețiosul lor cuprins:

Agitațiile Evreilor din România în străinătate. [1]

«Timpul» reproduce după «Indépendance belge» următoarele:

Alianța universală a Israeliților s'a unit de curând cu ideea unei conferințe de Israeliți, a căreia inițiativă o luase nu de mult Anglo-Jewish Association. Această conferință la care trebue să ia parte delegații tuturor asociațiunilor israelite din Europa, are de scop de a asigura Ovreilor din Turcia drepturile ce se propune a se acorda populațiunilor creștine. Ea va avea loc la Paris, la 11 Decemvrie, sub președința d-lui Crémieux, membru al senatului și președinte al Alianței Universale. Cererea (conferinții) va fi prezentată sub forma unei note care va purta sub-semnătura tuturor societăților evreești din Europa. — Evreii din România trebue să aibă partea lor din aceste beneficii întocmai ca și cei din Serbia. România mai ales va da loc la o discuțiune cu totul specială în sânul conferinții. — Se pare că Evreii din România sunt privați de drepturile civile și politice, cu toate că terminii Constituțiunii nu prescriu nimic de felul acesta în privința lor. Conferința își propune dar de a face astfel încât să nu se introducă în Constituție clause care ar putea să legaliseze situațiunea actuală a Evreilor din România. Jewis Chronicle propune ca primele ședințe ale acestui congres să se ție cu ușile închise.

Un autor francez, al cărui nume nu-l mai ținem minte, a arătat că din cele mai sângeroase sacrificii ale omenirii, neamul care s'a folosit mai mult, fără să rișce nimic, au fost Evreii. Va să zică de aceea ar fi cheltuit Rusia zeci de milioane ruble și ar fi pus în mișcare sute de mii de suflete creștinești, de aceea și-ar fi pierdut Serbia floarea tineretului, de aceea cheltuim noi cu întreținerea armatei aproape 250.000 lei pe zi, pentru ca din aceste sudori amare ale țăranului nostru, a celui sârbesc, a oierului muntenegrean, a Rusului să se folosească în mod egal — Evreii, ei cari'n presă au fost contra creștinilor, ei cari ne-au batjocorit pe noi; pe Sârbi, pe Ruși, ei, cari prin jurnalistica lor fățarnică și mincinoasă ne numesc semi-asiați, semi-barbari. Apoi să ne ierte d-nialor! Conferința s'a adunat pentru a regula starea celor, cari au suferit și s'au sacrificat, nu a acelora, cari din aceste suferințe și sacrificii s'au folosit și astăzi ca totdeauna. *Cine nu-și varsă sângele pentru petecul său de pământ strămoșesc, poate să precupețească înainte chibrituri și vacs, dar va face bine să ne lese 'n pace.*

Puterile europene au recunoscut înșile că pretențiile Evreilor în România sunt neîndreptățite. Austria și Rusia au încheiat deja tractate în acest sens cu România, cine nu le va încheia tot ast-fel, poate să ne scutească cu dragostea. Conferința se va feri de sigur de a amesteca în discuții chestiuni, care să le complice și mai mult. *Cât pentru Români, egala îndreptățire a 600.000 de lipitori și precupeți este pentru ei o chestiune de moarte și viață, și poporul nostru cred c'ar prefera moartea repede prin sabie, decât moartea lentă prin vitriol.*

Concedem că între acești 600.000 va fi unul la sută, care să producă ceva prin sine și să ție la țară și la popor, dar când în țară avem 700.000 de lucrători, care produc, țăranii, nu înțelelegem alături cu aceștia 600.000 de speculanți ai productelor, încât fiecare Evreu să trăiască din precupețirea muncii unui singur țăran român. Drepturile d-nialor civile și publice nu însemnează decât dreptul de a exploata poporul nostru în bună voe. Plece 99 procente în America, să-și câștige acolo prin muncă productivă pâinea de toate zilele și atunci cu cei ce vor rămânea ne vom împăca ușor, dar până' atuncia să mai fie șapte alianțe, ca cea universală, care să conspire cu ușile închise în contra nației românești, noi vom ști să le arătăm totdeauna lungul nasului, căci nu ne speriem nici de înjurăturile presei jidovești, nici de declamațiile oratorilor idealiști, pe câtă vreme e vorba de existența poporului nostru. *Dacă voesc să ne cucerească, n'au decât s'o facă... fățiș, ca toate națiile, cu arma 'n mână.* Dar cu tertipuri și apucături nu merge deocamdată. În numărul, în care sunt la noi, Evreii rămân străini de rit necreștin, ce nu se pot nici contopi cu poporul nostru, nici nu pot pretinde mai mult decât de a fi suferiți și *ne pare că n'au nici o cauză de a se plânge de toleranța noastră.* Dacă gustul li-e numai decât după drepturi egale, conform »contractului social«, iată Austria-i aproape, apoi Germania, Anglia, Franța, Italia, cine-i oprește a merge cu drumul de fier, unde le vine la îndemână, ca să se bucure de toate drepturile posibile?

Putem spune cu drept cuvânt și tare: că poziția Evreilor, în țările în care nu se bucură de egalitate, e cu mult mai bună, decât acolo unde ei se bucură de ea; de aceea geme Rusia de ei, de aceea ne-au inundat pe noi. Ori unde e teren pentru neagra speculațiune, Evreul e-acasă, iar vaietele și plângerile contra persecuțiunii sunt mofturi, care să acopere de mai nainte modul neomenos, în care sug țările, pe cari au căzut ca lăcusta.

Că sunt și Evrei, ce merită egala îndreptățire — cine o contestă? Dar noi nu suntem Sabaot, care voia pentr'un drept să cruțe Sodoma, nu putem pentru numărul mărginit de Evrei folositori țării, să dăm depline drepturi sutelor de mii de venetici neproductivi, cari în ultima linie trăesc din precupețirea muncii, ba a vieții poporului nostru.

[1]) C. d. I., No. 133 din 5 Dec. 1876, la »Diverse«, sub titlul Iarăși Evreii.

Despre drepturile politice ale Evreilor. [1]

I.

O seminție, care câștigă toate drepturile fără sacrificii și fără muncă, e cea evreească. La orice popor drepturile publice și private au fost rezultatul unei munci seculare și a unor sacrificii însemnate. Dacă există aristocrația, cu prerogative deosebite, acestea erau compenzația muncii războinice; dacă țăranii, care pretutindenea au fost aserviți, au izbutit în urmă a se vedea stăpâni pe bucățile lor de pământ, aceasta a fost oare-cum răsplata pentru că în vremi trecute ei singuri au purtat greutatea instituțiilor; dacă partea clerică s'a bucurat de prerogative, ea a și împlinit o sarcină de cultură, pe care, în împrejurările date ale evului mediu, nu putea îndeplini o clasă de raționaliști.

Clerul a desbătut popoarele nouă ale Europei din mrejele unor credințe și obiceiuri în care puterea fizică juca cel dintâi rol, căci dovedit este, că atât zeul suprem al Germanilor, ca și cel al Celților și al Slavilor a fost un Dumnezeu al războiului, al sângiurilor, un Dumnezeu al puterii brute. Îmblânzirea treptată a lumii nouă este un netăgăduit merit al religiei creștine; afară de aceea ea a mai fost și păstrul culturii antice.

Ce serviciu a adus omenirii îndărătnicul și egoistul neam evreesc? Ocupându-se pretutindenea numai cu traficarea muncii streine, alegându-și de patrie numai țările acelea, unde prin deosebite împrejurări s'a încuibat corupție, ei urmează în migrația lor pe pământ tocmai calea opusă omenirii întregi. Căci neamurile reîntineresc dinspre Răsărit la Apus. — *Evreii merg dinspre Apus spre Răsărit.* Pe când țările romanice reînvigoresc prin migrarea popoarelor germane, ce curseră din Răsărit, Germania însăși ajunge la mărirea de astăzi prin energia unei rase slave germanizate, America înflorește prin colonii europene, care toate urmează marea cale a soarelui, Evreul trece din Germania în Polinia, din

[1]) Apărut subt titlul Evreii și conferința în C. d. I. No. 2, din 9 Ianuarie, 1877, la »Revista externă».

Polonia în Rusia, din Austria în România şi Turcia, fiind pretutindenea semnul sigur, simptomul unei boale sociale, a unei crize în viaţa poporului, care ca la Polonia se sfârşeşte câteodată cu moartea naţionalităţii.

Dar oare în ce constă corupţia socială, acest element, care-l atrage pe Evreu c'o putere elementară? Ea consistă în dispreţul muncei, care cu toate acestea e singura creatoare a tuturor drepturilor. Când munca unei clase într'un popor nu mai echivalează drepturile de care ea se bucură, atunci acea clasă e coruptă, atunci ea trăeşte din traficul unei munci streine, atunci ea seamănă cu Evreul, care nicăiri nu face altceva decât precupeţeşte lucrul străin.

O naţie ca a noastră, unde cine ştie a scrie şi a ceti a contractat deja privilegiul de a fi funcţionar al Statului, trebuie să se aştepte ca funcţiile ei vitale, care se întemeiază pe muncă, să găsească — de nu o sublinsre — cel puţin un surogat în meşterii şi negustorii răi, pe care străinătatea îi svârle din sânul ei, ca pe nişte elemente netrebuincioase.

Dar odată stabilit, că la imigrarea Evreilor vina e parte şi a noastră, cari am crezut, că fără o muncă echivalenta putem introduce la noi toate formele de cultură occidentală, băgând în ele scribi de rând, oameni fără ştiinţă de carte sau cel mult advocaţi, revenim la Evrei şi-i întrebăm — unde se spun minciuni prin gazetele străine, căci minciuna este spiritul negrei speculaţii — ci de ce se plâng?

În Austro-Ungaria ei au toate drepturile posibile şi inposibile, de ce vin la noi? În Rusie sunt egali cu Ruşii (sic) — de ce vin la noi? În Turcia le zâmbeşte egala îndreptăţire — ce caută la noi? Sau n'au ştiut ei, subt ce condiţii numai pot trece în România? Sau n'au ştiut că în această ţară nu pot fi decât cel mult suferiţi, că această ţară, din nefericire pân'acum locul de luptă între roiurile Răsăritului şi aşezările Apusului, a ajuns să răsufle şi că e sătulă de stăpâni, pentru a nu mai voi stăpâni evrei?

Ne pare rău de acei puţini Evrei, cari, prin valoarea lor personală, merită a forma o excepţie, dar restul...? Prin ce muncă sau sacrificii şi-a câştigat dreptul de a aspira la egalitate cu cetăţenii statului român? Ei au luptat cu Turcii, Tatarii, Polonii şi Ungurii? Lor li-au pus Turcii, când au înfrânt tractatele vechi, capul în poale? Prin munca lor s'a ridicat vaza acestei ţări, s'a desgropat din învăluirile trecutului această limbă? Prin unul din ei şi-a câştigat neamul românesc un loc la soare? *De când rachiul este un element de civilizaţie?*

Prin legea monopolului băuturilor spirtoase s'a hotărât ca numai alegătorii în comună să poată fi cârciumari la ţară. Cu drept cuvânt. Ce garanţii poate da o venitură, un nimene, un sudit kesaro-krăesc, că băuturile nu vor fi falsificate, cum şi sunt, deci stricăcioase sănătăţii. Deja deputaţii ţărani din adunarea adhoc s'au plâns prin memoriile lor, că aceşti oameni le otrăvesc beuturile, prefăcând zilele de odihnă legiuită in zile de omorâre lentă şi sigură.

Astăzi când un prefect opreşte de la acest trafic pe un Evreu, Pesther-Lloyd, organ redactat de Evrei şi după el Journal des Débats (idem), descriu scene sălbatice din Turkestan ca petrecându-se în România. Fie liniştiţi. Un fir de păr din capul suditului kesaro-krăesc n'a fost atins de nimenea, nici averea lui mistuită de mâinile populaţiei româneşti.

Un agent al guvernului unguresc svârle dintr'o şcoală zidită de Români băncile afară, esmite pe învăţător şi pe preot, îşi bate joc de un sat de grăniţeri, care deapururea au luptat pentru Casa de Austria, cărora Maria Terezia le-a cusut cu mâna ei proprie o flamură cu inscripţia: »Virtus romana rediviva«, — făcut-a caz presa austriacă din aceasta? Nici vorbă. Dar un prefect în România cutează a opri pe un Evreu, de a vinde beuturi spirtoase într'un sat? Persecuţie, pradă, nelegiuire.

Se'nţelege. Punând odată mâna pe presa europeană, care în genere nu mai are de ţintă luminarea, ci aţâţarea urilor inte clase şi popoare, uşor li-i să spună ori-ce minciună patentă. Publicul cafenelelor, blazat de ipercultura europeană şi setos de noutăţi de senzaţie, găseşte plăcere în citirea monstruozităţilor, ce se vor fi petrecând în România. *Evreii fac din jurnalistica europeană ceea-ce au făcut din băuturile spirtoase la noi — otravă.* Ei au încercat a otrăvi şi literatura germană cu acele scrieri, pe care oamenii cu'n simţământ mai firesc le numesc franceso-ebraice, ei au introdus uşurinţa parisiană în discuţiile cele mai grave, veninul în relaţiile sociale; în Austro-Ungaria sumuţă popor contra popor, în Germania confesie contra confesie şi gintă contra gintă. Evreul, care redigează Pesther-Lloyd şi sumuţă pe Maghiari contra Germanilor şi a celorlalte naţionalităţi, este acelaş, care prin Neue freie Presse sumuţă pe Germani contra Maghiarilor. In toate ţările ţin cu cel tare, nici odată cu cel apăsat, şi se unesc cu acela întru traficarea şi exploatarea puterilor pozitive ale poporului.

Prigoniţi n'au fost la noi Evreii nici odată. Restricţii judiciare au existat pentru ei totdeauna, dar nu din cauza religiei. Ştefan-Vodă cel Mare întăreşte câtorva Evrei, veniţi din Polonia, libertatea confesiei, dreptul de a-şi clădi sinagoge, un drept pe care Turcii, aşa numiţii noştri suverani, care de pe la 1560 au început să ne calce tractatele, nu l'au avut nici odată, deşi confesia mozaică e pentru spiritul ascetic şi îngăduitor al religiei creştine tot atât de străină, ca şi cea mahometană. Afară de aceea aveau dreptul liberei negustorii cu manufacturi străine, — dar aicea se mărginea totul şi aşa ar fi trebuit să rămâie. Meseriaşi şi proprietari nu puteau fi, căci proprietatea emana dela Domnie şi era strâns legată cu contribuţia de sânge, la care nimenea nu i-a poftit nici când, şi dela care, chiar când îi pofteşti, ştiu a se sustrage, făcându-se sudiţi austriaceşti, deşi sunt născuţi în România din supuşi ruseşti şi n'au văzut Austria cu ochii.

Cu'n cuvânt Evreul nu merită drepturi nicăiri în Europa pentrucă nu munceşte; iar traficul şi scumpirea artificială a mijloacelor de trai nu este muncă, şi aproape numai într'aceasta consistă a Evreului. Evreul nu cere, ca clasa de mijloc din secolul al XVIII-lea, libertatea muncii productive, ci libertatea traficului. *El e vecinic consumator, nici-odată producător şi de sigur că numai cu foarte rară excepţie se va găsi într'adevăr câte un Evreu care să producă.* Dacă e meseriaş, e superficial, lucrează numai pentru ochi. De aceea chiar la noi, unde împrejurările ar trebui să-i silească la muncă, vom găsi că ei reprezintă meseria superficială. Cel mai solid meseriaş e şi aiei în ţară Românul sau Germanul sau Cehul, nici odată Evreul. El reprezintă concurenţa nesănătoasă a muncii rele, superficiale cu munca dreaptă şi temeinică. »Eftin şi rău« e deviza Evreului, până ce ruinează pe lucrătorul creştin, »scump şi rău« e deviza lui, când rămâne stăpânul pieţii.

II.

Cine ştie, cât de departe suntem de-a urî pe Evrei — şi aceasta o poate pricepe orice om cu privirea clară — acela va vedea, că în toate măsurile noastre restrictive numai dreapta judecată şi instinctul de conservare au jucat singure rolul principal.

Pericolul nu este în împrejurarea, că Evreii ar acapara toată proprietatea, ci într'aceia că ei nu sunt — nu pot fi români, precum în genere nu sunt nici nu pot fi germani, engleji, francezi, italieni. De ce să ne înşelăm de bună voe, arătând că înlăuntrul altor naţii ei au ajuns la cutare sau cutare grad de cultură? Nu vedem azi, că simţământul de rasă e mai puternic în

ei decât patriotismul. decât iubirea pentru nația, în mijlocul căreia trăesc?

Nu-i vedem formând prin »alianța israelită« o internațională curat ebraică, după a noastră părere mai periculoasă, pentrucă e mai mincinoasă, decât cea a lucrătorilor sau aceea a iesuiților?

Dar ce reprezintă »alianța izraelită« cu filialele ei din America, Anglia, Austro-Ungaria, Franța, Italia, România? Se pretinde că, fiind Evreii pretutindeni oprimați, această alianță are de scop să-i scape de opresiune.

Să vedem, ce grozav de oprimați sunt la noi.

Comerț și capital în mânile lor, proprietatea urbană în cea mai mare parte în mâinile lor, arenzile de moșii în Moldova idem, pe subt mână tot debitul tutunului și al băuturilor spirtoase, negoț de import și export, cu'n cuvânt toate arteriile vieții economice care se bazează pe speculă. În ce consistă grozava opresiune, de care se plâng? Și dacă se plâng, de ce nu aleg alte terenuri decât România, alte țări unde sunt în toate egali cu cetățenii statului? De ce nu Austria, Franța, Germania ș. a.?

De ce? Pentrucă nu există opresiune, pentrucă nu există persecuție — iar drepturile câte nu le au, nic, nu le merită.

Ei singuri — cu totul deosebiți și având tendințe deosebite de popor, vorbind în familii limba germană, abonați la ziare dușmane nouă și hrănind împotrviva noastră un spirit dușmănesc și cuceritor — ei singuri nu compensează întru nimic munca poporului, care-i susține. *Apoi sunt totdeuna o armă a străinilor în contra noastră.* Până și Ungurii — cari numai în gropi nu dau de cuminți — își închipuiau într'un rând o stăpânire o Moldovei prin Evrei și Ceangăi, pentrucă știau că Evreul s'ar asocia cu ori și cine împotriva poporului românesc.

Și astăzi, când poate existența noastră e în joc, când ni se dispută drepturi seculare, emanate din capitulațiile luminaților Domni ai acestor țări, tot ei și prin uneltirea »alianțelor« ne îngreuiază poziția, trecând peste capetele noastre, cerând drepturi dela străini, dela dușmanii noștri chiar.

Știu d-nialor ce i-ar aștepta în Germania pentr'o asemenea faptă, pentru gravura din »Monde illustré“, pentru articolul mincinos din „Pesther-Lloyd“, pentru apelările la străini în trebile interne ale țării? Munca silnică sau închisoarea.

De aceea vom resuma judecata în forma unui fetva al Șeicului-ül-Islam zicând:

Legea zice, că cine conspiră cu străinii în contra instituțiunilor țării și a poporului în mijlocul căruia trăește, — este un trădător.

Merită un trădător drepturi?

Nu.

*

Iată domnilor scriitori, parlamentari, profesori universitari judecata celui mai profund cugetător român din a doua jumătate a secolului trecut. El a spus un adevăr care stă deasupra contingențelor politice, așa încât fapte ulterioare nu s'au ivit decât spre a-l confirma odată mai mult.

Oare Jidanii nu au fost trădători în armată, în timpul războiului de întregire a neamului? Nu au fost unealta Neamțului cotropitor în teritoriul ocupat?

Și totuși au dobândit drepturi în așa măsură, încât s'ar fi îngrozit un Eminescu, un Vasile Conta, un Mihai Kogălniceanu, un Ion Brătianu, un Vasile Alexandri și toată pleiada bărbaților, cari luptând la 1879, au salvat România mică de robirea jidovească. Prin articolul 133 din Constituția dela 1923 s'au nesocotit consecințele unui adevăr istoric, impunându-se o soluție care jignește profund simțul de conservare al nației. Dacă nu ar fi fost impusă din afară sub amenințarea că altfel nu ni se recunosc granițele noastre etnice ca frontiere politice ale noului stat român, fiecare ar avea dreptul să aducă cea mai gravă acuzație de neprevedere guvernanților dela 1923. Ei nu au putut lucra cum dicta simțul autohton de conservare națională, fiind simpli agenți executori ai unei voinți streine, ai Jidovimei internaționale, atotputernică la încheierea tratatelor de pace. Când în asemenea împrejurări Jidanii au obținut drepturi politice în România întregită, și când prin acordarea acestor drepturi se demonstrează pe fiecare zi apăsarea crescândă a dominației jidovești în toate ramurile de activitate, cum puteți domnilor potentați liberali să afirmați că articolul 133 a șters dela ordinea zilei chestiunea jidovească? **Ea există: se pune mai grav și mai acut ca ori-când,** isvorând dintr'o boală organică a nației românești, care va avea vitalitatea să se tămăduiască singură, dacă cei chemați să o conducă nu sunt în stare să-și facă datoria.

I. C. CĂTUNEANU

Marele proces al Românilor din Maramurăș

III.

Așăzărle astfel sunt plănuite, că fruntea pădurilor să fie dată în acaretele parazitarilor *în mod arbitrar.* S'a nesocotit legea XII din 1836 art. 12 — care impune de normă pentru așezarea acaretelor tragerea sorților.

In 1905 cu sentința 17882/1905 P. anexa III — discutată de evrei — ca lucru judecat și autoritate definitivă — s'au hotărât 8 zone de așezare după mărimea acaretelor după principiul comasărilor. Dar nu s'au observat nici acestea în 1926.

In zona primă — cea mai îndepărtată, dar și mai bună, la munte — trebuia așezat acaretul cel mai mare al composesorilor rămași în comunitate, apoi acaretele intereselor de obștie (Fondul școlar etc.), Statul etc. Dar acestea și acaretele românașilor au fost puse în zona VII—VIII a defrișărilor. Ne întrebăm: ce-i cu autoritatea lucrului judecat? Pe cei mici Groedel numai așa i-a luat subt scutul său, dacă ș'au vândut lemnoasele acaretelor ce vor primi și prin agenții săi Max Rapaport, Mihályi Petru, Urdea Ion și protopop Victor Stetz *parlamentari liberali* a încheiat la punerea în curgere a procesului în 23 August 1923 un contract colectiv, în înțelesul acestuia își vând lemnoasele acaretelor cu 45 lei metrucub molift și brad pe timp de 18 ani termen de exploatare, primesc când se va începe exploatarea acaretului lor 5 lei de cubmetru avans și restul peste 18 ani, pe când societatea plănuită de Goedel din oameni fără căpătâi, de mult a terminat exploatarea și a și bancrutat — încât cei păcăliți în loc de 45 lei să se aleagă cu 5 lei de cubmetru, atunci când în Vișăul de sus unde este cel mai bun lemn din țară se plătește 200—300 lei de cubmetru esență.

Groedel nici când nu operează subt numele său — ci își înjghebează societăți fictive să scape de sancțiuni. Agenților săi le plătește de cubmetru esență 125 lei — adecă 80 lei pro cubmetru „hapâs“.

La „Societatea Patria“, care este filiala lui „Hazai Fatermelő“ și „Fabank“ din Budapesta, a cointeresat tot județul: președinte e prefectul *Mihályi Gábor,* vicepreședinte *Mihályi Péter* fratele său și *Dr. Mihalyi Florent,* alt frate (ginerile ministrului ungar de interne Hieronymi, care a desfințat în 1893 Partidul Național Român!) este avocatul etc.

Alte cointeresări de-ale lui *Groedel* sunt: „Fabrica de scaune din Sighet și Banca Comercială din Maramurăș“ — unde au ademenit prin promisiuni de tantieme grase toată lumea cu influință — încât o mică excepție onorabilă aproape întreaga intelectualitate este trădătoarea țărănimei și să com-

place în rolul de *„şabesgoi“* Şperţul este enorm 80 lei la $1^1/_2$ milioane cubmetri molift şi brad face 120 milioane lei — mirosul milioanelor a ameţit lumea. Acaretele acestea cumpărate astfel sunt plănuite a se aşeza să formeze un complex cu masivele primisime, încât dacă un creştin are pădure în acaretul său din cl. I—VI, e sigur, că aceia s'a vândut lui Groedel.

Pe cei ce nu ş'au vândut lemnoasele i-au pedepsit: între aceştia este Simeon Balea preot, Andreica George Afătu, Erezii Kovassy şi Nasui etc. Ultimii nici nu primesc acaret, deşi în 1905 şi 1911 aveau şi şi din acaretul comun au fost uitaţi. Ce frumoasă dreptate în România visurilor noastre!!

Pentru a-şi justifica jaful, parazitarii invoacă argumentele, că ei şi aşa fură pădurile, nimeni foloase nu au, sunt bunuri moarte etc... De fapt exploatările raţionale în scară întinsă le-au împedecat jăfuitorii în vederea segregării, dar din parchetele de foc anual ies 100.000 steri pentru încălzitul comunelor şi industria casnică de lemn de pe un teritor de 200 jug. cad. şi ţăranii câştigă din lemn anual 12000000 lei, mai tot gratuit păşunatul şi cheltuelele de susţinere a composesoratului!

Evreii numai din furt au, anual fură cu domnii în cointeresare 20000 cubmetri esenţă, de îndeletnicirile şi câştigurile grele ale românilor să feresc.

Este drept, că jaful averilor publice trebue împedecat peste tot şi composesoratele organizate parte prin legea X din 1913 parte prin noul cod silvic şi pentru exploatările raţionale în regie proprie a composesorilor cointeresaţi ar trebui estins regimul „Regna“ al grănicerilor din Bistriţa şi judeţul Năsăud — atunci am avea tabloul cultural, care îl întâmpină pe călător în Valea Bistriţei Aurii când vine din Bucovina în Maramurăş: la stânga pădurile grăniţăreşti şi la dreapta composesoratele brăcuite.

Trebue să vină odată şi o lume normală: cum sunt lucrurile nu pot fi nici dăinui — *cuţitul a ajuns la* os şi bolşevismul domnilor, care se numeşte politicianism trebue să înceteze.

Dar dacă se aprobă planul de împărţire al composesoratelor şi fraudele segregărilor devin realităţi: de unde se vor lua parchete anuale de tăiat de 200 jug. cad. şi păşunile? Căci după contractul jidovesc 18 ani păşunatul este oprit cu desăvârşire. De unde va câştiga populaţia nevoiaşă sigur şi perpetuu 12000000 lei? Evreii vor rade restul de codru ce-a mai rămas şi Maramurăşul devine în văi teren de ezundări-prundiş şi sus Karst. S'a gândit cineva la aceasta?

Autopotenţiarea efectelor — dupăce şi pădurile Statului se macină cu celeritate febrilă — va produce în 8—10 ani rezultatul prevăzut şi dezastrul neprevenit. Avem autorităţi să înţeleagă aceasta? Mai mint cei interesaţi, că poporul n'are câştig? Şomajele se simt — dar sunt generale efecte ale crizei industriei de lemn — o boală trecătoare, o tranziţie până la asanarea crizei financiare. Peste tot lipsesc capitalurile — prin furt nu se poate ademeni numai capitalul parazitar la noi.

Parchetul anual al Statului în Vişauă este de 75.000 cubmetri, dela composesorat se esploatează fie prin furt fie prin învârteli 25.000 cubmetri anual, avem deci 100.000 cubmetrii destul material pentru industria locală şi asigurarea câştigului pentru populaţia plasei Vişău şi Iza, dacă lemnul se prelucră aici, nu la cămara Sighetului, în Szolnok ori Fegyvernek cum doreşte Groedel şi ungurii săi, cari în Maramurăş văd *„rezervoarul de lemn brut pentru pusta lor“*.

Acest pericol trebue încunjurat, materialul brut trebue împărţit pe 80—100 parchete anuale — ca pe vecie să fie asigurat materialul brut de lemn industriilor locale, ca poporul să aibă asigurat *acasă* câştigul său statornic şi sigur. La Vişăul de sus s'a înfiinţat cu 4 ani mai nainte „Şcoala de arte şi meserii“ — trebue să tindem, ca „Şvitera României“ cum o numeşte dl ministru I. Nistor în conferinţa sa ţinută în iarna a. c. la „Atheneu“ — să ajungă cu industria sa casnică de lemne la nivelul Tirolului Şviţerei şi atunci cu puţina agricultură şi cu creşterea de vite — Maramurăşul va înflori.

In schimb se vor duce pe vecie roiurile de „cazari“ oaspeţi nedoriţi din Galiţia, cari numai jaful composesoratelor îl mai aşteaptă, — altceva nu au de sperat — spre întristarea „şabesgoilor“ renegaţi şi coade de topor hămisite. Toate interesele superioare naţional-social-economice interzic admisibilitatea segregărilor composesoratelor şi desmembrarea lor. In urma autorizaţiei primite de către d-nii Argetoianu şi Stelian Popescu prin legile cu putere retroactivă din 1908 — continuând tradiţia d-lor Cudalbu şi Garoflid — pot salva prin ordonanţe urgente situaţia şi a asigura viitorul Maramurăşului, mai ales că în urma îndosirei păşunilor şi admisibilitatea admisă cu sentinţa C/1901 este discutabilă mai ales că în baza ord. 18300/1908 M. J. art. 14 — Min. Agriculturei este domnul situaţiei pe lângă că Min. Domeniilor este parte în proces. Dl Iuliu Maniu — a fost referentul legilor de salvare din 1908 şi D-Lui poate mărturisi, care a fost scopul legislatorilor. La nici un caz *nu* — nimicirea muntenilor.

Acest proces în felul cum s'a judecat şi cum s'au privit multiplele interese de obşte superioare — este icoana vieţii publice, cu care nu ne putem făli în vitrină.

Aici nu sunt optanţi, să ne temem de Baba Europa, ci chiar patronii financiari ai optanţilor unguri voiesc a ne stârpi codrul şi prin povestea moravurilor noastre uşoare stârnesc încurajarea revanşei la vecini. Ei confundă ruşinile neamului din Maramurăş — şabesgoii — cu neamul întreg.

Doară trădarea de neam a *Mahályenilor* din 1918 şi 1919 este caz de notorietate publică: D-nii N. Iorga şi Gr. Filipescu le-au eternizat ruşinea în analele parlamentului. *Pe protopopul Victor Ştetz* din Vişăul de sus — l'a caracterizat dl N. Iorga în notele sale de drum: „Neamul Românesc în Ardeal“ — prinzându-l în flagrant când se închina Idolului „Szent-László-Király“. Ca stipendiat al lutheranului *V. Papp Simon* — de 25 ani joacă cărţi, bea şi-şi demoralizează credincioşii, pe cari sufletul său de ungur după mamă îi dispreţueşte. Ca econom al composesoratului împreună cu Pop Simon, cu Man Lajos, Man László preşidenţi impuşi ai composesoratului şi cu Man Vasile socrul lui V. Papp Şimon şi avocatul comp. — *în complicitate cu evreii pregăteşte deposedarea credincioşilor săi şi chiar a bisericei ca composesor.* Biserica a fost clădită şi susţinută de către composesorat: cine o v'a susţine de acuma?

Acaratele bisericilor din Vişană sunt cu 50 procente mai rele ca în 1911 şi nu a făcut recurs iar pe episcop l'a informat voit fals.

In anul 1926 a preferat cărţile liturgiei în Joia-Mare şi n'a slujit „Moşii“ nici ş'a cuminecat elevii şcoalelor, iar în campania electorală din Iunie vorbirea de program ş'a ţinut'o ungureşte în sinagoga din Vişăul de sus şi s'a poclonit în faţa „thorei“.

Tot aceasta mutră bisericească a garantat împreună cu degeneratul pretor Komán Gyula, (care a împedecat înfiinţarea „Astrei“ în 1911, a ars cărţile române şi în 1924 nepedepsit a numit la un banchet public pe dl ministru Anghelescu „hoţ, a furat şcoala maghiară din Vişău“) contractul de alianţă a notarului evreu din Moisăi Rotschild Fülöp cu preotul Komán Bandi referitor la zona de interese a butinurilor lor din pădurea bisericească şi cea comunală.

După atâtea merite — trebuia să fie numit senator liberal, ca reverenda sa întinată să o pună în serviciul evreilor. Nepotismul local: *Papp—Mihály—Man-Komán şi Jurka, vechile coade de topor tiszaiste au lipsă de măşti noui — de brâiele roşii protopopeşti, spre a putea momi şi înşăla*

lumea. Loteria aceasta de cointeresați în frunte cu Urdea, ginerele Dnei V. Papp Simon — este cauza tuturor relelor din județ. Până acuma Pellenii, mai nou Mihai Condrus, le este protectorul în București, unde — neștiind românește să poată fi înțeleși — au lipsă de patroni. *Dl M. Condrus în „Viitorul" a și pornit campanie în favorul evreilor și a parazitarilor locali.*

Nu știu, care-i conduita actuală a D-lui, dar dlui Argetoianu îi recomand dictonul latin „cave...". Composesoratele trebuesc salvate și pusă bază prosperării românilor, cari ne apără și susțin România și neamul.

Maramurășul trebue scos de sub călcâele politicianismului cointeresat la nedreptăți, cultivat, împroprietărit după revizuirea exproprierilor cu aplicarea art. 9, 24 și 32 din legea Reformei Agrare și prin reorganizarea cooperativelor compromitate de către Maffia locală.

Dl N. Iorga în conferința sa recentă ținută în Cluj constată: *„Este trist, că acest popor odată așa de mândru a ajuns în Maramurăș în halul în care se află"* — și recomandă tinerimei să fie apostolii acestui ținut.

Nu numai tinerimea ci toată suflarea românească trebue să se alarmeze de planurile pusă la cale pentru deposedarea și exterminarea celui mai prețios element al românismului.

In Sighet și București se lăfăesc în bine paraziții Maramurășului, elevii Porcului și continuatorii tradiției școalei porcine.

Să le dăm întâlnire.

Trebue să înțelegem: „Acui e pământul a aceluia e țara!"

Dr. VASILE FILIPCIUC

Nota Redacției.

In fața acestor acuzațiuni precise *protopopul Victor Stetz* are datoria să răspundă spre a face lumină; dacă tace înseamnă că este vinovat. Și dacă este vinovat nu merită, după judecata opiniei publice românești, să mai poarte haina preoțească.

Cuvinte în jurul unei cărți

— C. Georgescu: „Vremuri de restriște" —

Pentru vremuri mari trebue oameni mari. Acesta e un adevăr netăgăduit.

Astăzi oamenii mari se pot număra pe degete.

Fac aluzie numai la scriitorii români, cari au uitat la timpul oportun să-și spună cuvântul în chestiunea mișcărilor antisemite, fie de teama unor riscuri de glorie timpurie, fie de a sacrificiilor aparente.

Vecinicul basm: omul care fuge de propria sa umbră.

Ei și-au acoperit ochii să nu vadă sângele creștinilor, și-au înfundat urechile să n'audă strigătele de ajutor ale tinerimii universitare în luptă cu elementul jidovesc, care ne cutropește țara.

Prea multă indiferență față de neamul care îi alintă și în zile de sărbătoare le încunună frunțile cu eternă laudă.

Scritorii noștri în loc să sară întru apărarea dreptății, când lupta antisemită se apropia de un punct culminant, în loc să toarne în versuri pline de viață suferința jugului jidovesc, în loc să închiege opere nemuritoare din clocotul inimilor cari bătaau și bat românește, au stat închiși în separeurile localurilor otrăvite de duhoarea alcoolului și în cari mișună ca furnicile femeile decăzute, au scris reviste pentru Tănase, au tradus romane în fascicole pentru Herț, otrăvind bunul simț public, ori au făcut cerșetorie pela ministere invocând mila puternicilor zilei și îndurând cu bărbăție de martiri, cel mai brutal dispreț al lor.

Nu e și aceasta o dovadă semnificativă în plus, că ghiarele jidovești au pătruns adânc în inima țării și-o scurmă fără milă, otrăvind-o?

Nu fac personalități și nu intenționez să dau nici direcții. Cuvintele mele sunt simple constatări.

Dar pun o întrebare: au, fiul rătăcit nu s'a întors pe calea adevărului?

Scriitorii români nu trebue să dea dovadă de servilism, căci acest lucru e desonorant.

Un scriitor mare trebue să țină cont de îndemnurile sale firești și de imboldul propriei conștiințe. A gâtui această conștiință de dragul aurului celor cu nas coroiat și cu sufletul vândut Satanei, însemnează a făptui voluntar cel mai de neertat păcat: păcatul trădării de neam.

Ceeace nu e firesc, ceeace e scris la comandă și pentru anumite interese meschine, poate aduce numai gloria de o clipă, căci aureola eternă o poate da numai neamul. Și neamul nu răsplătește decât pe aceia cari au știut să creeze din durerea și bucuria lui propria lor durere ori bucurie.

Scriitorii generațiilor trecute au rămas înscriși cu litere de aur în cartea neamului, tocmai pentru lupta națională ce au purtat-o. Ei erau totdeauna în fruntea mișcărilor românești, erau primii soli ai bătăliilor, dădeau semnalul de alarmă și turnau foc sacru în sufletele vitejilor ce plecau la luptă, însetoșați de glorie.

Contrastul între generația trecutului și cea de astăzi e prăpăstios. Sfiiciunea scriitorului român față cu idealul sfânt al poporului din care a crescut, e inexplicabilă.

Scriitorul român are datorința morală să iasă din solda inimicului: jidanul, — să se debaraseze de aripile lui ocrotitoare.

Atunci se vor scrie mai puține flecăreli bombastice, beția de cuvinte va fi încunjurată și punându-se pond pe idei sănătoase, în concordanță cu interesele neamului, scriitorii români își vor creia o clasă de cetitori, vor contribui la desvoltarea gustului de cetit în masa românească, atât de dornică de cultură.

In butul acestei letargii semnificative mișcările studențești au scos totuși la iveală mai multe talente tinere, cari treptat încep să se impună și să tae căi noui în ogorul literaturii noastre, atât de înțelenit astăzi.

Printre acești tineri idealiști și de talent incontestabil îl socotim și pe d. Corneliu Georgescu.

El a înflorit întocmai ca un oltoi sfios și fraged într'o grădină plină de mărăcini și fiecare suflare de vânt amenința să-i scuture florile. Dar nu s'a clătinat, și florile încep să se transforme astăzi în fructe pârguite.

Cartea mai nou ieșită din tiparniță a dlui Georgescu este o piesă în 4 acte, cu titlul: „Vremuri de restriște".

Am cetit-o de câteva ori și a produs asupra mea același efect.

Nu voi discuta la acest loc tehnica piesei, pentrucă autorul e la începutul carierei, am însă cuvinte de laudă pentru sentimentul românesc care svâcnește cu putere dela întâia frază până la cea din urmă.

Piesa dsale conține o hrană sufletească foarte necesară astăzi și ar fi bine să fie răspândită în toate cercurile românești.

Iată în câteva cuvinte subiectul ei.

In act. I. vedem o stradă dintr'un sat al Moldovii. Acțiunea se petrece în anul 1916.

Bubuituri de tun, răniți, lupte sângeroase, sgomot de arme, sânge la fiecare pas. E ceasul tristei cumpene. Trădarea soldaților jidani, cari fac spionaj pentru armata nemțească e dezastruoasă.

Ovreiul Herșcu acuză din invidie pe crâșmarul român din sat că face spionaj împotriva Germanilor și astfel îl jăfuește de întreagă averea.

In timp ce acest fruntaș țăran e dus la spânzurătoare, se întâlnește cu feciorul său, studentul Ștefan, care asemenea este arestat. Acesta îi cade în brațe. E o scenă foarte mișcătoare.

Tatăl său cu glas de martir îi spune:

— Tu trebue să trăeşti, să mă răsbuni şi să lupţi pentru neam!

In actul al II-lea vedem o piaţă publică dintr'un oraş al Moldovei. După răsboiul de întregire al neamului cu câţiva ani.

Ovreiul Herşcu ajuns multimilionar graţie averilor ţăranilor spânzuraţi de germani la însinuările lui, cari au trecut în proprietatea sa, îşi bate joc de tot ce e lege românească, de tot ce e sfânt în ţara aceasta. E tipul parvenitului parazitar.

E protectorul prefectului Pătruţ, îl mituește cu bani, loveşte pe ţărani, le ia vitele şi pădurile. Auzim aici pe studenta Ileana spunând bătrânului ei părinte:

— Dreptatea se împarte azi pe bani, tată, şi noi n'avem bani ca să ni-o cumpărăm!

E o scenă zugrăvită deplin, real şi cu multă putere de pătrundere şi înţelegere.

La un moment dat prefectul Pătruţ se aruncă asupra studentei Ileana, care a venit să ceară dreptate pentru tatăl ei, ca o fiară turbată, încercând s'o desonoreze.

Atunci apare Ştefan Dascălul, fiul ţăranului fruntaş spânzurat de Nemţi la însinuarea nedeamnă alui Herşcu, fostul râzar al satului şi astăzi protectorul prefectului. Acesta indignat înhaţă pe prefect de gât, îl culcă la pământ sub genunche, salvând astfel cinstea tovarăşei sale de carte şi de idei.

In actul III. prefectul îşi răzbună. Leagă pe Ştefan în lanţuri şi-l aruncă în noaptea temniţei, supunându-l unui tratament barbar. Apoi împreună cu Herşcu îl cercetează şi-i fac propuneri de „convertire la calea adevărului", promiţându-i aur, slujbe şi trimiterea în străinătate. Dar Ştefan Dascălul e un caracter de oţel, neşovăelnic şi răspunde:

— Vom trece cu furtuna ce bântue afară peste hoiturile voastre de mâne şi vom creia o Românie nouă, românească!

La un moment dat temnicerul mai introduce în aceeaşi celulă patru studenţi arestaţi.

Urmează o discuţie avântată, se îmbărbătează reciproc şi studentul Vlad zice:

— Puterea poporului nostru e ca a şuvoiului de munte, ce curge de pe culme la vale!

Din depărtări se aude un dangăt de clopot şi tumultul se apropie. Mii şi mii de glasuri intonează „imnul studenţesc". Isbiri de toppoare în porţile închisorii. Ştefan Dascălul îşi sfarmă cătuşele. Cei cinci studenţi sparg uşa şi în entuziasmul libertăţii, care stoarce lacrimi de bucurie, lacrimile unui neam reînviat din morţi se aude:

— De-acum să vină o lume împotrivă-ţi, popor român, nu te va birui!

Şi la urmă:

— Zorii măririi tale se arată, — la luptă, la datorie!

In actul IV. apar zorii libertăţii. Prefectul Pătruţ, pe care îl aşteaptă răsbunarea mulţimii, pentru trădările săvârşite, pentru jaful banului public şi pentru demoralizarea introdusă în administraţie, într'o mişcare de spaimă se otrăveşte şi moare.

Pe urmă apare Herşcu, licheaua lipsită de orice simţ de cinste. Se târâie pe pământ ca o viperă şi implorând iertare, cuprinde genunchii lui Ştefan, gata să-l strivească.

La rugămintea Ilenei, Ştefan îl iartă.

Herşcu: „Dar unde să merg stăpâne, poporul mă omoară!

Ştefan: La Palestina!

Iată deci lucrarea unui scriitor curajos, care nu şi-a pus niciodată întrebarea, ce va zice presa jidovească sau jidovită — cum fac ceilalţi scriitori.

Idealul dsale de a vedea neamul românesc salvat din ghiarele hidrei, îi este sfânt, şi luptă pentru realizarea lui pe toate căile şi cu arma şi cu condeiul.

Piesa dlui Georgescu poate servi de pildă multor scriitori şi vrem s'o vedem jucată cât mai curând.

Stilul în care e scrisă e clar şi captivant, limba e dulce ca a cronicarilor, e adevărata limbă românească.

Avem toată încrederea că acest scriitor tânăr scriind şi mai departe cu acelaşi entuziasm, cu acelaş elan, cu acelaşi sentiment românesc, îşi va creia o strălucită carieră literară şi un loc de glorie în istoria literaturii române, asupra căreia nu presa jidovească e chemată să se pronunţe, căci ea nu are acest drept în ţara românească!

IUSTIN ILIEŞIU

Ce nu îndrăznesc intelectualii români să atingă în Chestiunea Moţilor

Revista „Societatea de Mâine" No. 41—42—43 din 30 Oct. 1927 se ocupă, pe două din trei părţi al cuprinsului ei, de Chestiunea Moţilor şi de Problemele sociale ale Munţilor Apuseni.

Referitor la această însemnată problemă naţională — devenită prea actuală, de toată lumea discutată, iar de „Infrăţirea Românească" scormonită de mul timp, cu dorinţa de a o vedea odată resolvită, temeinic şi cu dreptate — au scris în numărul sus numit Dnii Ioan Clopoţel, editorul şi redactorul revistei, Dr. Valeriu Moldovan, deputat de Turda; Prof. Traian Mager Arad; Vasile Goldiş fost ministru, Arad; Nic. Hoisescu ing. inspector general; Dr. Vasile Paşca medic primar al Spitalului din Huedin; Ion Luca Ciomoc insp. gener. agr., Petru Suciu şi Dr. Candin David senator Abrud.

Toate aceste articole dovedesc, că domnii autori au studiat temeinic chestiunea Moţilor; iar din soluţiunile propuse se vede clar, că fiecare dintrînşii ar dori să vadă rezolvită această problemă — *zic ar dori,* pentrucă nici unul n'a pus chestiunea dela ordinea zilei în toată plenitudinea ei.

In cele ce urmează — *sper, cu asentimentul ulterior al susnumiţilor domni* — voiesc să întregesc aceia ce a lipsit din expunerile referitoare la cauzele, care au contribuit la mizeria în care se află Moţii; şi referitor la propunerile pentru înlăturarea acestei stări de mizerie. — Dar mai întâi o paranteză:

Singurul autor, care se ocupă amănunţit de cauzele, care au contribuit la mizeria în care se află Moţii, este dl Dr. Vasile Paşca, medic primar al spitalului din Huedin. Domnia sa într'un articol bine documentat cu exemple luate din viaţa Moţilor, *„ne arată că acest popor, până când era izolat de lume poseda o comoară nepreţuită de calităţi trupeşti şi sufleteşti moştenite dela străbunii lor. — Azi însă, când drumurile de fer şi şoselele le-au străbătut munţii, pe care i-au despoiat de podoaba şi de bogăţia lor — pădurile, de când s'au făcut fabrici la poalele lor, mizeria s'a încuibat în colibele Moţilor; iar alcoolismul, sifilisul, tuberculoza şi degenerarea consecutivă distruge acest falnic popor. — Mai departe ne spune, cum nişte Români fără suflet (fără să-i numească) în legătură cu reforma agrară au stors dela Moţul cıedul, cinstit dar naiv, milioane grele. — Unii preoţi din ţinuturile Huedinului vând rachiu poporului, alţii au fost condamnaţi pentru furt, alţi beau lăturea cu poporul, în timp ce bisercile sunt pustii, iar sectarii se sporesc. Unii învăţători sunt destrăbălaţi şi imorali. In unele şcoale copiii trebuie să aducă lemne subsuoară pentru a încălzi sala de învăţământ. Referitor la starea sanitară, ne spune, că poporul român din acele părţi e ros de alcool, de sifilis,*

de tuberculoză şi de guşe. — Medici sunt puţini, iar poporul îi ocoleşte, cercetând mai bine pe vrăjitoare. Hrana este proastă, locuinţele nesănătoase şi îmbrăcămintea slabă. Cârciume, cu brevet şi clandestine, se vin cam la 100 de suflele una. — Sunt chiar fnncţionari financiari care vând beuturi în mod clandestin. Pădurile se devastează cu un vandalism de nedescris. Românii pasc pădurile şi pepinierele de lăstar; Inginerii silvici nici nu şi'au văzut ocolul, de sub îngrijirea lor, şi nici nu ştiu ce se petrece în ocolul propriu. Comunicaţia e proastă, drumurile nepetruite şi podurile stricate, administraţia de-asemenea nu e la datorie. Mulţi primari în loc să ocrotească, jetuiesc poporul. Singură comuna Bologa are o coperativă industrială şi patru de consum".

(De aici au fost goniţ Jidanii, iar fruntaşul Potra este Român veritabil! N. R.)

In acest articol de o valoare incontestabilă, după cum se vede din cele resumate, Dl Dr. Vasile Paşca vorbeşte de preoţi, de învăţători, de primari, de ingineri, de finanţi şi de alţi slujbaşi păcătoşi, *dar nu spune că afară de aceste uscături ale neamului nostru este înfipt* —, cu mii de ventuze sugătoare — *în trupul poporului Românesc din munţii Apuseni regiunea Huedinului,* **un monstru de parazit, ce se numeşte JIDANII.**

De ce nu cutezaţi domnilor Dr. Paşca, Clopoţel, Dr. Moldovan, Tr. Mager, V. Goldiş, şi ceilalţi toţi, să vedeţi şi să *puneţi pe Jidani în fruntea cauzelor — ca izvor al tuturor relelor — care au adus pe românii din Munţi Apusenii,* în general, iar pe cei din ţinuturile Huedinului în special, *la neagra mizerie, pe care ne-o descrie atât de plastic dl Dr. Paşca?*

Oare nu această lepră a acaparat şi a devastat *„cu un vandalism de nedescris"* pădurile Moţilor, în frunte cu Tischler Mór, Fischer Ienő, şi Sensieb Hermann ajutaţi de domnii şi de deputaţii români — ce se numesc: Dr. Aurel Socol, abvocat şi deputat Cluj, Const. Bârsan deputat, Bucureşti, Gheorghe Leon profesor universitar, Cluj, Dr. Petru Groza, fost ministru, Deva, Gh. Nedelcu Bucureşti, Dr. Emil Haţiegan profesor universitar şi deputat Cluj şi Dr. Vasile Popp Cluj, *lăsându-i pe Românii — care i-au ales deputaţi — fără păduri şi fără păşuni?*

Oare nu tot acest neam al lui Iuda, a făcut fabricele dela poala munţilor şi deţine absoluta majoritate a cârciumelor — cu brevet şi clandestine — prin care alcoolizează şi abrutizează pe nefericitul popor român din regiunea Huedinului?

Oare nu oculta jidovească susţine cu bani propaganda baptistă şi pe celelalte secte religioase — pentru ca să ne distrugă biserica noastră creştină?

Oare *„uzinele şi firmele ce'şi îndreaptă zborul de păsări de pradă spre alte regiuni, lăsând în urma lor munţii pustii"*, din articolul dlui Traian Mager, nu sunt tot Jidanii?

Dar oare pădurile din văile Drăganului, Buduresei, Someşului, Boiţei, Iadului, Galbenei şi Crişului negru — pe unde a umblat Dl Ioan Clopoţel — nu tot de Jidani sunt exploatate?

Dar cârciumele şi depozitele de spirt din Hălmagiu, Vaşcău, Beiuş, în mâna cui sunt? Oare nu tot în mâna Jidanilor?

După această digresiune, revin la cauzele care au contribuit la mizeria în care se află Moţii — punând în fruntea tuturor celor înşirate de susnumiţii domni:

1. *Pe Jidani,* ca debitanţi — legali şi clandestini de beuturi spirtuoase; ca uzurari, ca acaparotori şi devastatori de păduri; ca corupători ai funcţionarilor publici; ca propagatori ai boalelor venerice, prin întrebuinţarea cârciumelor ca localuri de perdiţiune; ca susţinători ai tuturor sectelor religioase; ca inspiratori ai doctrinelor subversive cum sunt socialismul şi comunismul; iar în rândul al

2-lea: *Lipsa de conştiinţă naţională,* atât la preoţi şi la învăţători, cât şi la funcţionarii publici şi la intelectualii români — ne mai vorbind de bietul popor românesc din acele ţinuturi.

Iar ca soluţiuni pe lângă măsurile propuse, de domnii autori, adaog următoarele:

1. Revizuirea Reformei Agrare în Munţii Apuseni (propusă şi de Dnii I. Clopoţel şi Dr. V. Paşca) să se facă aşafel, ca să se ia toate pădurile din mâinile Jidanilor, sau a societăţilor jidovite şi să se dea Moţilor ca conposesorat.

2. Să se ia toate brevetele de cârciumă — stârpindu-se cârciumele clandestine — şi tot la două mii de suflete să se acoarde un brevet de cârciumă pe care îl va deţine numai o cooperativă de consum, cu conducător Român.

3. Jidanii să nu mai aibă dreptul să se ocupe cu comerţul şi cu fabricarea de beuturi spirtuoase şi în fine

4. La munte, slujbaşilor de toate categoriile, să li se dea un premiu de activitate — peste salarele actuale — variind dela 60—100 Lei zilnic; dar în schimb să se exercite un control sever, dar conştiencios asupra tuturor actelor de serviciu, pentru a se constata lună de lună, *dacă activitatea acestor funcţionari este în consonanţă cu legile ţărei şi cu interesele naţionale ale Naţiunei Româneşti.*

Cu adaosul acestora, suntem convinşi că propunerile Domnilor, amintiţi la începutul articolului de faţă — executate conştienţios — vor face din Munţii Apuseni *cuibul fericirei,* în loc de *cuibul mizeriei,* cum *este astăzi.*

ŞT. PENEŞ

Evoluţie şi civilizaţie

1. A evolua va se zică a exista — viaţa în sine, — începând din nimic, — sau de la prima micime la care se referă, — apoi desvoltarea, scara vieţei în sus până la punctul culminant şi de aci declinul cunoscut, scara 'n jos, — însă mai repede, — până iar la nimic. O nimic cât eşti de mare căci tu începi şi tu sfârşeşti!

Aceasta atât în ceriu sus, aştrii ce sclipesc pe firmament în evoluţiunea universală, cât şi pe pământ jos neamurile popoarelor sale. Pe pământ jos figurativ după senzul comun, pentrucă în natură nu există nici sus nici jos, totul este una şi una este totul: Monomul Universal, el însuşi în toată desfăşurarea universală.

2. Civilizaţia este un produs al acestei evoluţii prin transformare, cu tendinţa neîncetat spre progres prin puterea raţiunei — ca însăşi progresul — *putere din putere ca lumina din lumină.* Punctul culminaat al unei civilizaţiuni este atunci când sbuciumul vieţei a atins maximul de sensibilitate psihică, prin cea mai mare diferenţiare nervoasă, în structura indivizilor săi.

Nu ne vom ocupa de popoarele altor continente încă cu diferite religiuni, ci numai de popoarele autohtone din Europa pur creştină, ca fiind în rândul lor şi ţara noastră.

Zic autohtone creştine, mai zic şi'n substrat aric spre a nu se confunda cu veneticii evrei, semiţi asiatici neaclimatizaţi încă mediului moral al Europei.

Cum vedem: toate acestea popoare sunt în plină evoluţie de progres în toate ramurile ştiinţei, iar în ceia ce priveşte partea morală în practica vieţii din afară, sunt încă sub influenţa sufletului creştinesc, prin aceasta în substrat civilizaţia creştină ca fiind creştină baza acestei civilizaţii, este iubirea aproapelui şi aproapele este tot omul, deci aceiaşi iubire şi pentru evrei cu toate actele de umanitate ce decurg de aci: iertarea îndelungată, toleranţa, îngăduire.

Opus acestei civilizaţii în suflet cu mlădiere creştinească, se ridică tot mai mult sufletul rigid, — partea opusă, intolerantă, — din concepţia mozaică.

Acest suflet nu evoluează pentrucă el nu este un produs al evoluţiunei timpului după legile fireşti ale naturei, ci o creaţiune specific evreiască după normele talmudului.

Norme staţionare de aproape 4000 de ani, sau mai de timpuriu şi mai precis de la anul 450 a. Chr. când evreul Ezra (sau Esdras) a restaurat pentateuhul lui Moise cu adăugirile criminale de ură şi distrugere contra celor de alt neam, dar mai cu preciziune în Deuteronom Cap. 6 V. 10 şi Cap. 7 V. 16, ceia ce nu reesă din partea pur Moise.

Aşa că practica îndelungată a acestei religiuni, — în substrat veşnic contra celor de alt neam, — la evrei a format naţia, caracterile şi aptitudinele, însuşi sufletul acestui popor cu aceste apucături, întocmai ca funcţiunea, organul. Şi aşa au rămas de mii de ani, fiind aceciaşi religiune de ură.

Prin aceasta evreii sunt o lume antică, în substrat un suflet barbar şi hapsin, cu aceleaşi apucături încă din vechimea Asiei, în contrast pretutindeni cu lumea nouă creştinească.

Prin jidovime nu progres, nu civilizaţie, ci din contra, piedică.

De aceia se şi observă că în decursul veacurilor jidanii n'au contribuit cu nimic la progresul omenirei, dar au profitat şi speculat neîncetat invenţiile celor de alt neam, în senzul progresului.

De rest, în practica vieţei din afară: nu acte de umanitate pentrucă vechimea din tagma lor nu conoştea iubirea aproapelui cu actele de umanitate ce decurg de aci. Isus spunea Apostolilor săi şi prin ei lumei creştine: *porunca nouă dau vouă ca să vă iubiţi unul pe altul.* Dacă porunca este nouă însamnă că până la Isus iubirea aproapelui nu era cunoscută în lumea veche, drept care nici evreii n'o cunosc, fiind aceiaşi lume a vechimei.

In ceea ce priveşte religiunea lor, — ei înşişi în funcţie de această religiune, — şi mai rău, cum s'a arătat: cu totul contra noastră cei de alt neam, până la distrugere, ca să rămână numai evrei pe lume, popor ales cum îşi zic ei, în sine învăţăturile religiunei lor. Alegere pentru a răpi şi stăpâni întâi averile lumei, textul citat din lege: Deuteronom Cap. 6. v. 10. Şi apoi chiar viaţa celor de alt neam. Alt text din lege: Deuteronom Cap. 10. v. 16.

Sau mai precis acelaş avertisment şi după Talmud, prin fraza des repetată la ei: *„Dumnezeu dete evreilor toată puterea asupra averilor şi vieţei celor de alt neam“*. (Albo-Sepher Haikarim III. 25). De aci practica vieţei din afară cu toţi factorii de distrugere în acţiune, contra celorlalte popoare; pretutindeni opera lor: comunismul anarhist, bolşevismul talmudic, totul în funcţie de religie şi după normele religiunei lor. In special după normele Talmudului, care prevede ca să se distrugă întâi ce este mai bun, în stilul şi după porunca talmudică cunoscută în evreieşte: *„Tob toif se begoim harog“* Pe cel mai bun dintre goii creştini ucide-l. Aşa a lucrat şi bolşevismul în Rusia: întâi a atacat părţile de sus, tot ce a fost mai bun, rassa nobilă creştină rusască, ucizând lumea cultă, în curs de ucidere încă. Cu aceleaşi ameninţări de eşire şi ucidere şi'n alte părţi, prin bolşevismul în propagandă universală.

I. MIRONESCU

Glasul bunului simţ popular

rostit de un primar din Ţara Moţilor.

Se va supăra jupânul Tischler şi Domnul Urmáncy? Dapoi, ei erau supăraţi de mult...

Delegaţii celor 34 comune de Moţi din munţii apuseni ai Ardealului, de sus dela Mărişel până jos la Ciucia, în ziua de 7 Octomvrie a. c. s'au reîntors pe la căsuţele lor din munţi, de data aceasta, par'că mai uşuraţi.

Inalţii oaspeţi ce-au onorat cu prezenţa Domniei-lor târguşorul Huedin şi înaintea cărora s'au prezentat delegaţii moţilor, le-au spus:

„Suntem trimişii guvernului în fruntea căruia stă cel mai mare bărbat de stat şi cel mai mare român, domnul Ionel I. C. Brătianu. Acest mare român şi-a scris în programul său de guvernământ, în primul rând: ridicarea ţăranului român şi în special ridicarea acelui brav popor din munţii apuseni ai Ardalului, ca să se poată desvolta pe terenul economic şi cultural. Deaceea veţi veni după comune şi ne veţi spune fiecare necazurile“.

Domnii miniştrii după ce i-au ascultat pe fiecare le-au promis că vor cerceta toate plângerile drepte şi în cadrele legii le vor satisface, deaceea am scris că Moţii s'au reîntors acasă par'că mai uşuraţi.

Cu un singur lucru Moţii noştri nu se prea pot împăca şi-anume:

Câteva comune s'au plâns; „că au fost neîndreptăţite la Comitetul agrar din Bucureşti, care a anulat hotărârile aduse de Comisia I şi a II-a agrară din Huedin şi Cluj, cari au fost expropriat dela jupânul Tischler 16.000 (şasesprezece mii) jugăre de pădure şi păşune, iar Comitetul agrar pe baza unui raport al d-lui inspector Golgoteanu a scutit jupânului Tischler 10.000 (zece mii) jugăre, dând celor opt comune numai şase mii jugăre şi destinându-le în aşa fel ca păşunea să se nimerească în pădure, ca jupânul să poată tăia pădurea nesupărat de nimenea, iar pădurea pe stânci şi locuri sterile, prăpăstii etc. pe care teren l'a exploatat jupânul cu zeci de ani înainte şi pe care nu s'a cugetat să planteze nici un pueţ. Ploile ce cad des acolo, au spălat acel teren în aşa fel, că n'a rămas decât stânca goală“.

După cum spune badia Mihaiu din Vişag, Dl. Golgoteanu a fost pe Valea Drăganului cu trenul, însă n'a luat contact cu nici-un reprezentant al comunelor, ba ce este mai mult, nici n'a văzut muntele, fiind o negură deasă, apoi şi să fi fost timp frumos în câteva minute ce-ar fi putut constata?.. Ca cineva să poată constata un munte de şasesprezece mii de jugăre, îi trebue timp câteva săptămâni să stea în munte..... dar se vede, că:

„Jupânul Tischler Mor,
Este Craiul Munţilor...“

La aceasta Dl ministru Cipăianu a răspuns: „Vom face tot ce este cu putinţă ca în cadrele legii să vă ajutorăm... însă *de-o judecată adusă nu ne putem atinge...*, că vedeţi că şi aşa ne reclamă pela Liga Naţiunilor“.

Acest răspuns moţii noştrii nu-l prea înţeleg şi cu aceasta nu se prea pot împăca. Ei îşi zic: „Cum, adică, dacă noi am fost neîndreptăţiţi, să nu mai fim îndreptăţiţi?!.“

Subt stăpânirea din trecutul de tristă memorie eram neîndreptăţiţi că erau motive. Dar de ce să fim acum?.. Pentrucă s'ar supăra jupânul Tischler sau Dl Urmancy? Apoi în toamna anului 1918 acest din urmă, de ce s'a supărat, de a trimis din Budapesta un tren încărcat cu călăi, la cari s'au mai adăugat şi câtiva din Huedin şi-au mers sus la Beliş, unde au săvârşit cele mai barbare fapte, cari chiar pentru canibalii din Africa ar fi fost prea ruşinoase, arzând pe rug 43 de ţărani romani, între cari, bărbaţi, femei şi copii.

Ungurii, la Beliş, au răzbunat pe Hatvany lor căzut la Fântânele, în lupta cu Avram Iancu. Nu înţeleg pe cine au răzbunat jidanii? Deoarece, partea cea mai mare a acestor călăi erau jidani, pe care subsemnatul i-am văzut şi cunoscut când au plecat din Huedin spre munte. Aceşti pui de

năpârcă tot timpul războiului mondial au stat pe acasă, iar câţi au fost mobilizaţi erau la servicii uşoare după cum se şi zice:

„Din ei partea cea mai mare,
Luptau la aprovizionare".

Atunci toţi prinseseră curaj, toţi erau cu armele în mâini, bine ştiind că în atacul ce l-or începe nu li se va întâmpla nimic. Belişenii erau fără arme şi oameni paşnici, după cum s'a şi întâmplat. Hienele setoase de sânge (fiindcă în războiu le-a fost frică să meargă) s'au năpustit asupra bieţilor Moţi din Beliş pe cari i-au ars pe rug, umplând munţii şi văile de mirosul cadavrelor arse şi de ţipetele şi geametele celor ce se sbăteau în cea mai groazrică moarte. Chiar şi după trei zile se auzea câte un geamăt înăbuşit de subt movilele de cenuşă rezultată din depozitul de cherestea incendiat de aceşti călăi, ce aruncaseră în flacări pe cei 43 martiri!

Se va supăra Tischler? Dapoi el era supărat şi în iarna anului 1919, când bandele evreo-maghiare ne omorau părinţii şi fraţii la Ciucea, Poieni, Vânători, Valea Drăganului, Bologa etc., şi jefuiau pe cine le cădea în cale. Cine însufleţea şi alimenta aceste bande?.. Este uşor de ghicit! Unde era jupânul Tischler în timpul acela? Dece nu venea să-şi puie pieptul zid de apărare, să-şi apere munţii? De ce trebuia să-i apărăm noi şi acum să-i rămâie lui?

Oare mai mult face un perciunat de jidan decât opt comune curat româneşti? De ce atunci zece mii jugăre pădure lui Tischler şi numai şase mii jugăre prăpăstii, stânci şi locuri sterile la opt comune?

Locuitorii acestor opt comune trăiesc numai din lemn şi vite, până când perciunatul are şi altă ocupaţie! De ce nu i se ia toată pădurea şi să se dea acelora care sunt avizaţi să trăiască numai din ea, iar perciunatului să i se dea voie să-şi reia prima lui ocupaţie: Haaainee ve..e..e..chi..i..i!..

Incheind acestea rânduri, rog pe Dumnezeu Atot puternicul să dea tărie actualului guvern, ca opera începută pentru ajutorarea Moţilor să o ducă la bun sfârşit şi în loc de „Munţii noştrii aur poartă..., să se cânte:

„Din Câmpeni până'n Bihor
Toţi munţii-s ai Moţilor,
C'au scăpat de Tischler Mor"...

Bologa, la 19 Octomvrie 1927.

IOAN L. POTRA

După trei ani

Revista „Infrăţirea Românească" împlineşte trei ani de existenţă. Trei ani de muncă încordată pentru apărarea cauzei naţional-creştine, ca organ al L. A. N. C. iar cu această ocazie e bine să-i aducem cu toţii, Românii cu suflet şi dragoste de neam, viile noastre mulţumiri.

In lupta pentru stârpirea şi dezarmarea străinilor şi înstrăinaţilor „Infrăţirea Românească" prin condeele cele mai luminate, dela înfiinţarea ei, a ştiut să stea în fruntea războiului, răspândind şi propagând idealul şi programul curentului antisemit, naţional democrat. Faţă de toţi duşmanii; „I. R." a purtat cu tăria sufletului şi izbânda viitorului focul sacru; deşteptase românismul din somnul lung în care l-au adus neamurile viclene şi păgâne de veacuri de zile. „Infrăţirea Românească" astfel, din o revistă modestă ce ere la început, repede a putut fi organul a câtorva Români, cetăţeni înrolaţi în L. A. N. C., cari aşteptând semnalul de luptă, vor porni înainte.

E o sărbătoare azi, o sărbătoare mare, când „Infrăţirea Româneescă" poate să privească trecutul cu cei 3 ani de muncă şi jertfe închinate creştinismului, şi de aceea cuvine-se să încunoştiinţeze pe toţi pretenii despre programul şi înaintarea ei; precum şi să deştepte datoria tuturora de a sprijini şi pe mai departe acest organ oficial al L. A. N. C.

Iar viitorul cu mult mei fericit, va aştepta glasul celor din jurul acestui organ, urmând drumul înaintaşilor să ducă la izbânda *deplină*, la izgonirea tuturor elementelor streine din România întregită, sugătoare de vlagă şi bunătăţi pământeşti.

Presa jidovească — anumita presă — nu va mai triumfa atunci, iar din palatele de aur şi vicleşug gazetăresc praf se va alege...

Să dee Dumnezeu ca năzuinţa noastră de a întinde o presă a Ligii — o presă creştină şi naţională, — să apuce pe căi realizabile şi atunci vom vedea.

Iar până atunci, nu ne îndoim că revista ce astăzi întră în al IV-lea an de existenţă va duce lupta *înainte*, mai cu foc şi curaj, căci opinia noastră publică, — Românii din cele patru colţuri ale ţării, — s'au trezit din letargia vremii.

ION JELECUTEAN

Cuvinte ţişnite din suflet românesc

Regretăm că nu posedăm, după datele stenografice cuvântările rostite în Senat a doi Inalţi Prelaţi ai bisericei noastre naţionale, *I. P. S. S. Mitropolitul Pimen al Moldovei* şi *P. S. S. Episcopul Roman Ciorogariu de la Oradea;* dar totuşi în numele bunilor Români, al căror suflet îl cultivă şi-l încălzeşte de trei ani împliniţi revista noastră *„Infrăţirea Românească"*, cu deosebită bucurie şi satisfacţie mulţumim susnumiţilor Arhierei, că au binevoit de la înălţarea postului ce ocupă în sufletele noastre şi în politica ţării, să ridice glasul lor autorizat îndreptând afirmaţiile interesate ale senatorului jidan Horia Carp, care a îndrăsnit să falsifice realitatea, voind să arate că Jidanii nu înseamnă un pericol pentru ţară.

I. P. S. S. Mitropolitul Pimen a spulberat minciunile jidanului Horia Carp, debitate de la tribuna Senatului, şi a prezentat înaintea maturului Carp spectacolul trist al degenerării poporului român prin otrava cârciumilor jidoveşti.

P. S. S. Episcopul de Oradea a semnalat pericolul începutului de *iudaizare legală* a României prin faptul că nişte profesori romani, inconştienţi ori venali, au îndrăsnit de dragul Jidanilor, călcând peste caracterul de stat creştin al României, să oprească ţinerea examenului de bacalaureat în ziua de Sâmbăta, spre a se face în ziua de Duminecă.

Mulţumim încă odată cu căldură şi recunoştinţă pentru glasul ridicat în Senat, ambilor înalţi Prelaţi şi exprimăm în acelaşi timp dispreţ şi adâncă indignare tuturor acelora, cari au tolerat şi tuturor acelora, cari putând vorbi au tăcut ca nişte unelte jidoveşti.

„Infrăţirea Românească"

Cum îşi înţeleg rolul lor unii intelectuali români din Cluj. Aflăm că la o singură şcoală din Cluj, au intervenit pe lângă Direcţie vre-o zece intelectuali români în frunte cu un corifeu averescan, ca să fie primiţi copiii de jidani când pentru Români nu se ajung locurile. Asta nu înseamnă ticăloşie? Să-ţi fie ruşine, domnule fruntaş averescan!

Din străduințele noastre de reorganizare

— Cum lucrează un președinte de județ —

Reproducem mai jos, spre a servi de model și îndemn la muncă, circulara D-lui Președinte al județului Tutova, D. Popescu, care față de nevoile noastre de reorganizare dovedește un deosebit simț al realității și o energie demnă de toată lauda. D-nii Președinți de județe sunt invitați a face la fel și a controla dacă vorbele cele frumoase se transformă în fapte, cum se întâmplă în județul Tutova.

Liga Ap. Naț. Creștine
卐 din 卐
Jud. Tutova
Nr. 146
1927 Octombrie 6.

Domnule Președinte!

Cunoașteți cu toții grelele împrejurări prin cari a trecut în anul din urmă, L. A. N. C.

Dușmanii, cari din zi în zi ne strâng și mai tare în laturile întinse de ei, au căutat să înlăture din drumul lor criminal, mișcarea noastră cari le stingherea activitatea Conducătorul nostru suprem de eri, slab de înger și neprevăzător, prin atitudinea sa ostilă tuturor fruntașilor ligei, a încurajat și mai mult pe dușmani; pentru moment am fost cu toții desorientați, dar bunul Dumnezeu, ocrotitorul nostru de totdeauna nu ne-a lăsat, ci, cu puterea sa cerească ne-a îndrumat din nou pe calea cea bună, așa că, Marele Consiliu al L. A. N. C. în ședințele ținute la Focșani în zilele de 3 și 4 Sept. 1927, a ales ca președinte al L. A. N. C. — conform statutelor — în locul dlui prof. A. Cuza, pe *dl profesor universitar I. C. Cătuneanu* dela Universitatea din Cluj.

Prin alegerea noului președinte, liga capătă o și mai puternică rază de lumină în drumul spre izbândă; se cere însă ca și noi cu toții, hotărâți și din tot sufletul, să ne adăpăm cu drag, din lumina ce noul președinte, cu dragă inimă ne-o trimite tuturor celor ce gândesc și doresc a lăsa moștenire copiilor lor, o viață mai ușoară și voie bună pe pământul ce strămoșii noștri ne-au păstrat cu atâtea suferințe și pe cari generația noastră l'a udat cu mult sânge creștinesc.

Reculegeți-vă un moment din greutățile de toate zilele; priviți în urmă trecutul neamului nostru; vedeți prezentul și vă veți da seama care va fi în viitorul apropiat soarta copiilor nostri; dușmanii nu se opresc din executarea planurilor lor de distrugere a nației noastre creștinești ci, zi de zi, ceas cu ceas, își continuă activitatea; deci nu mai avem timp de pierdut; nu mai putem sta cu mânile în șolduri; acum, în preajma iernei, încetând munca câmpului, avem mai mult timp liber și deci să căutăm din răsputeri să ajutăm pe președintele nostru.

In acest scop, vă rugăm să binevoiți a dispune:

1. Cu întregul comitet, o cât mai intensă propagandă în comuna D-v. și în comunele vecine, acolo unde încă nu sunt organizații.

2. A se populariza și a se face cât mai multe abonamente la Organul Ceutral al Ligei Apărării Naționale Creștine.

Inzist ca de urgență întregul D-vtră comitet să contribuie și să trimită costul a câte un abonament la:

Revista „Infrățirea Românească“ organ central al L. A. N. C. str. Bob Nr. 7 Cluj. Lei 300 anual.

3. A se lua măsuri pentru facerea steagurilor acolo unde nu sunt și pentru sfințirea lor.

4. Ar fi de dorit câteva întruniri pe sectoare cu ocazia sfințirei de steaguri; aceasta rămâne să aranjați D-voastră.

Rog a-mi comunica data mai prielnică pentru Dv. pentru convocarea la Bârlad a Consiliului județean al ligei, precum și dacă v'ați abonat la reviste.

Voie bună și spor la muncă.

Președ. L. A. N. C. din jud. Tutova
D. POPESCU

INFORMAȚIUNI

Aflăm că în procesul jidanului Groedel contra Maramureșenilor băștinași proprietari de păduri, astăzi despuiați de sus numitul jidan, s'a pus în slujba acestuia ca avocat, bine înțeles gras plătit, Dl Mircea Djuvara deputat liberal și profesor la Universitatea din București. Iată domnule cititor, cum înțelege un intelectual român să-și facă datoria într'un proces, de a cărui rezolvare depinde soarta câtorva sate de țărani români, strănepoți ai lui Dragoș-Voda!

Domnule Djuvara, acesta îți este idealismul de tânăr liberal și fin intelectual? *Rușine!*

*

Știri bune din America. La adunarea poporală din Fordson Mich. Dl Nicolae Dragoș președ. Soc. „Unirea Românilor în cuvântarea sa frumoasă, și plină de simțăminte românești, după ce arată primejdiile care amenință generația tânără, apelează la părinți să'și crească copiii într'un spirit românesc, nizuindu-se *a-i învăța limba maternă și a-i împrieteni cu societățile românești,* pentrucă în felul acesta se poate menține aprinsă timp îndelungat conștiința națională românească. — Aceasta se poate face mai cu ușurință dacă toți românii sunt înrolați sub stindardul societăților noastre din America“.

Aprobăm întru toate cele spuse de fratele N. Dragoș, cu adaosul nostru: *Frați Români din America, munciți cu sârguință și faceți economii și iar economii, iar după 15—20 de ani petrecuți în America Vă înapoiați în România, care are mare lipsă de experiența voastră, de capitalul vostru și de brațele voastre oțelite în muncă — Prin plecarea voastră din America faceți loc altor generații de acasă care să urmeze școala pe care voi ați făcut-o ca și ei să câștige aceia ce voi veți aduce în țară — Altfel vă pierdeți în marea de streini!*

*

In numărul 228 din 28 Sept. 1927 al ziarului „America“ Dl Teodor Andrica comentează ideia lansată pentru înființarea unei asociațiuni pentru apărarea cauzei românești, zicând:

„Deunăzi am scris despre necesitatea de a da ființă unei asociațiuni a românilor în America a cărei membri să se oblige a răspunde la toate atacurile aduse în ziarele și revistele americane contra românilor și a țărei Românești“.

Indemnăm pe toți frații Români din America, să se înregimenteze fără amânare în această asociațiune — bine motivată și necesară — pentru a răspunde cu demnitate și hotărît la prea numeroasele calomnii, batjocuri și insulte ce se publică în ziarele și revistele din America de către dujmanii noștri neîmpăcați în fruntea cărora stă cu sfatul diavolesc și cu dolarii lui Iuda, neamul jidovesc!

Pe fratele Andrica, îl felicităm, pentru frumoasa inițiativă, îi dorim stăruință pentrn a înfăptui cele propuse, iar noi cei de acasă îl asigurăm de tot consursul nostru moral — Românimea se deșteaptă!

*

– **„Mărgăritare Basarabene“.** Este titlul „revistei lunare pentru folclor, artă populară, chestiuni sociale, culturale, etc. sfaturi și îndemnuri bune“, editată de Dl Fr. I. Popu-Delarodna medic — Chișinău Str. Gen. Berthelot No. 92.

Salutăm cu bucurie această revistă românească apărută în luna Septemvrie care are de scop să adune toată comoara de produse spirituale ale bravilor Moldoveni dintre Prut și Nistru,

sau chiar de dincolo de Nistru, cum sunt doine, hore, poezii populare, colinde, chiuituri, bocete, descântece, vrăjitorii, obiceiuri la nunţi, la naşteri, la morţi; pornind dela spusele *„regretatului Donici Dobronravov, că România nu cunoaşte Basarabia, iar Basarabia nu cunoaşte România“;* iar editorul ne spune în No. 2 pag. 55 în articolul „Societatea studenţească „V. Conta“ *„Basarabia are absolută nevoie de îndrumare, în absolut toate direcţiile sănătoase. Şi mai are nevoie de un lucru: să fie cunoscută restului ţării aşa cum este ea, cu necazurile, cu dorurile şi nădejdile ei“.*

Iar la pag. 51 tot din No. 2 în articolul „Soarta presei româneşti în Basarabia“ referitor la felul cum înţelege cărturarul român să sprijinească presa naţională ne spune că: „La toate se potriveşte aidoma, ceia ce scrie gazeta „Impăratul Traian“ din oraşul Tighina — editată de vajnicul ardelean Dr. juris Cazacu — despre soarta sa:

„Deci — nesiguri de ziua de mâine — această mică candelă românească dela malul Nistrului se vede silită să trăiască, părăsită, ca multe alte începuturi bune în ţara noastră. Am fi dorit să zburăm, am fi dorit să ne aruncăm sămânţa noastră curată în toate satele şi cătunele Basarabiei, dar oboseala unei societăţi îmbătrânite şi scufundată în socoteli mărunte ne taie vârful aripilor noastre.

Părăsită:

Şi... ulei numai pe fundul candelei culturale!

Sărman suflet, basarabean lihnit după schinteerile culturii!

Păcătos suflet, suflet românesc, care nu înţelege importanţa opaiţelor culturale necesare **Basarabiei** *uitate“!*

Dorim tinerei surate viaţă lungă, şi rodnică în fapte româneşti!

*

Până unde merge îndrăsneala jidovească şi prostirea bieţilor goimi. Aflăm că în Statele Unite, senatorul King, democrat, a cerut ruperea relaţiilor diplomatice cu toate ţările, în care cetăţenii de origine jidovească nu sunt destul de ocrotiţi contra agitaţiilor antisemite. El motivează propunerea sa prin aceasta, că în ultima-i călătorie făcută în Europa a găsit că jidanii, mai ales în Europa orientală, sunt asupriţi. Aşa scrie monitorul jidovesc „Jüdische Presszentrale Zürich“ No. 441 din 8 Aprilie 1927.

Comentează cititorule, şi înţelege câtă dreptate are L. A. N. C.

*

„Buletinul Institutului Economic Românesc“ anul VI No. 7—8 pe Iulie şi August ne aduce trei articole interesante, afară de supliment:

1). Problema gurilor Dunării şi influenţa ei asupra economiei generale a ţării de Ing. G. Popescu.

2). Contribuţii la problema industriei ferului de Dr. O. P. Grof.

3). Viticultura românească în luptă cu filoxera de Cicero C. Gorcia.

*

Rugăm pe colaboratorii noştri să nu ne ia în nume de rău, dacă nu au putut apărea încă preţioasele lor articole în acest număr al revistei. Cauza este lipsa de spaţiu. Le va veni rândul.

*

Primind la redacţie *„Antologia scriitorilor români de la 1821 încoace“* de I. Clopoţel, No. 31—34 ne bucurăm că direcţia bibliotecii „Semănătorul“ pune la dispoziţia marelui public, lipsit de mijloace, pe un preţ atât de redus, mărgăritare din tezaurul literaturei noastre. Când zic literatura noastră, înţeleg produse ale sufletului autohton, sbuciumat ori înseninat, luminat prin cultură sau mai puţin făţuit, dar original, aşa cum ţâşneşte din isvoarele nealterate ale substratului nostru etnic.

Stabilind acest criteriu de alegere nu înţelegem cum Dl I. Clopoţel a aşezat între Delavrancea şi Ion Gorun pe criticul Dobrogeanu-Gherea, jidan pripăşit din Rusia la noi, al cărui nume adevărat este Nuhăm Catz. Jidan cu idei suborsive internaţionale, care n'are nimic comun cu sufletul poporului român; care a scris în româneşte într'un spirit artificial, pentru-că nu este sânge din sângele nostru, şi a scris desolvant ca toţi membrii rasei lui Iuda. Dar acest jidan pentru care Dl I. Clopoţel simte o deosebită evlavie nici nu ştie să scrie româneşte; lui i-o iertăm pentru-că nu este din neamul nostru, dar Dlui Clopoţel nu-i iertăm de a-l fi furişat printre scriitorii români, pentru-că Dl Clopoţel e din neamul nostru şi ar fi trebuit să fie mai atent când încearcă a introduce în Panteonul literelor române un strein care nu este făcut nici capabil de a ne scrie limba în mod corect. Câteva exemple:

Ca toţi jidanii, nu cunoaşte întrebuinţarea verbelor *a spune* şi *a zice*, le confundă (pag. 279, 281).

Ca toţi jidanii ne având simţul limbii româneşti, formează din adjective, substantive imposibile, din *fantastic* a format *fantasticitatea* (pag. 270). Aşa scriu astăzi toţi jidanii dela „Adevărul“.

Ca toţi jidanii este trivial în scris: în loc de *mamă-sa* scrie *mă-sa* (pag. 270). Am luat aceste exemple din puţinele pagini reproduse în Antologia Dlui Clopoţel.

Dle Clopoţel deschide ochii, şi înfrânează-ţi simpatiile, care te compromit.

REDACŢIA.

*

Aducem la cunoştinţa tuturor acelora cari se interesează de mersul băncii *„Apărarea Naţională“*, cu sediul în Bucureşti strada Regală No. 19, următoarea scrisoare a dlui Preşedinte al Consiliului de Administraţie de la susnumita bancă, adresată dlui Profesor I. C. Cătuneanu.

«Iubite Domnule Cătuneanu,

„Am primit scrisoarea Dvoastră prin care'mi cereţi a Vă da lămuriri asupra situaţiei Băncei Apărarea Naţională la care cu onoare Vă răspund:

„1. Banca A. N. merge foarte bine — puteţi avea toată încrederea.

„2. Pe anul trecut nu s'a dat nici un divident ţinând compt că a fost înfiinţată anul trecut.

„3. Tot profitul a fost trecut la fondul de rezervă, ca să fie bine întărită Banca.

„4. Jeţoane de prezenţă nu sau dat, prin urmare nici dividente nici apuntamente nimănui afară de personalul inferior şi directorului. Dl delegat Paul Iliescu asemenea n'a primit. Prin urmare nici un Consiliul de administraţie şi eu am cedat în favorul Băncei.

„5. Am luat hotărârea ca să sporim capitalul social la şase milioane. Pentru această chestiune a mărirei capitalului precum şi alte chestiuni foarte importante tot de resortul Băncei am am hotărât ìetrunirea consiliului de administraţie al Băncei pentru ziua de 13 Noembrie la Bucureşti pentru a discuta şi hotărî».

Mulţumim dlui General Dr. Macridescu pentru relaţiile date, şi rugăm pe toţi cei ce se interesează de mersul băncii *Apărarea Naţională* să ia cunoştinţă de luminoasa expunere.

*

Expoziţia pictorului Sava Albescu. Marţi la 1 Noemvrie 1927 s'a deschis în sala de jos a Prefecturei Judeţului Cluj, expoziţia pictorului S. Albascu.

Dl S. Albescu, originar din Boiţa Sibiului, şi-a făcut studiile la înalta Şcoală de Belearte din Paris, de unde s'a înapoiat în timpul războiului mondial.

Din Sibiu a trecut în România, funcţionând ca pictor al Marelui Cartier General român.

Tablourile pictorului Albescu sunt lucrate în pastel şi în oleu, iar după subiect sunt portrete (cu deosebire figuri de ţărani) peisagii şi interioare.

Nu voim să anticipăm nimic asupra destoiniciei pictorului Albascu, asupra fidelităţei conturilor,, asupra fineţei şi măestriei colorilor şi a iubirei de neam ce transpiră din fiecare lucrare.. Ne